

Bestuurlijk voorstel

Zaaknummer 3754184

Ontwerpbegroting 2027 De Waddeneilanden

Programma 0 Voor en door bewoners

Besluit

1. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 De Waddeneilanden.
2. De gemeentelijke bijdrage vast te stellen op € 312.448,=

Toelichting

Door de vijf eilanden is de ontwerpbegroting opgesteld. Het college stelt de gemeenteraad voor geen zienswijze in te dienen omdat de begroting aan de beleidsmatige en proces afspraken voldoet.

Ontwerpbegroting 2027 De Waddeneilanden

Samenvatting

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) De Waddeneilanden heeft een sluitende ontwerpbegroting opgesteld. De bijdragen van de vijf eilanden dragen de lasten.

De bijdrage voor Texel is begroot op € 312.448,=

Omdat de begroting sluitend is en gebaseerd is op de afspraken over wat wordt opgepakt, stellen wij de gemeenteraad voor geen zienswijze in te dienen.

Na behandeling in de vergadering van de raadscommissie en aansluitend de gemeenteraadsvergadering van 17 juni 2026 wordt de begroting op 2 juli 2025 ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

De werkwijze van het Waddenkantoor en de Regio Deal De Waddeneilanden zijn de input voor de begroting. Vanuit de GR is de beleidsmatige aandacht gericht op gezamenlijke belangenbehartiging en kennisbundeling van kamerbrieven, beleidsdocumenten, wetsvoorstellen en consultaties en andere input. Het gaat om adequaat te kunnen reageren op ontwikkelingen. Hiervoor is het personeel van het Waddenkantoor nodig.

Begroting 2027 De Waddeneilanden

Argumenten tot voorstel

1.1. De Ontwerpbegroting De Waddeneilanden 2026 vast te stellen

Namens het Dagelijks Bestuur (DB) De Waddeneilanden wordt voorgesteld de ontwerpbegroting vast te stellen.

De ontwerpbegroting is gericht op het werkplan 2027.

De ontwerpbegroting bestaat voor een groot deel uit personeelskosten van het Waddenkantoor.

Ook de VAT kosten (voorbereiding, administratie en uitvoering) van de Regio Deal de Waddeneilanden is in deze ontwerpbegroting opgenomen.

Vanuit de GR is de beleidsmatige aandacht gericht op gezamenlijke belangenbehartiging en kennisbundeling van kamerbrieven, beleidsdocumenten, wetsvoorstellen en consultaties en andere input. Het gaat om adequaat te kunnen reageren op ontwikkelingen. Hiervoor is het personeel van het Waddenkantoor nodig.

1.2. Gemeentelijke bijdrage

De Texelse bijdrage is begroot op € € 312.448,= voor 2027. Dit is € 47.000,= hoger dan in 2026, terwijl toen een verhoging van circa € 12.000,= voor elk van de jaren 2027, 2028 en 2029 was voorzien.

1.3. Geen zienswijze

De ontwerpbegroting voldoet minimaal aan de eisen die aan een begroting worden gesteld.

Onze bijdrage is wel hoger dan voorzien, maar past inhoudelijk in de in het meerjarenplan voorgenomen (continue) kosten. Wel is de verwachting dat de personele kosten ook de komende jaren zullen stijgen.

Wij stellen voor geen zienswijze in te dienen. Er zijn 12 weken om een raadsbesluit te nemen om al dan niet zienswijzen in te dienen (tot uiterlijk 18 juni).

Hierna volgt de vaststelling van de begroting in het Algemeen Bestuur (= colleges vijf eilanden) van 2 juli 2026.

De uitkomsten zullen in onze Programmabegroting 2027 Texel worden opgenomen.

Alternatieven / andere scenario's

1.1.1. Wel een zienswijze op de ontwerp-begroting instellen. Dat leidt tot een wijziging van de ontwerpbegroting. Dat betekent dat de voorgestelde wijziging via de DirectieRaad aan het Dagelijks Bestuur van de Waddeneilanden weer voorgelegd moet worden.

2.1.1. Afwijking van de Texelse bijdrage. Dan geldt ook hetgeen onder 1.1.1. is genoemd.

3.1.1. De gemeenteraad kan voorgesteld worden een zienswijze op de begroting in te dienen. De gemeenteraad van Ameland heeft een zienswijze ingediend omdat de begroting nog niet helemaal aan het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) voldoet, maar dat het ook niet realistisch is om de begroting helemaal aan te passen. Wel vindt men dat er meer informatie moet komen over personele ontwikkelingen en een meerjarenbegroting op kostensoortniveau. En een geprognosticeerde balans ontbreekt waaruit de financiële positie van de GR blijkt. De GR is sinds een aantal jaren hard bezig om haar financiële producten te professionaliseren en heeft hierin al diverse stappen gezet. Wij vinden de huidige begroting werkbaar genoeg voor onze programmabegroting

2027. Vanuit het Waddenkantoor is al toegezegd dat de opmerkingen van Ameland via de Directieraad tbv begroting 2028 worden opgepakt.

Doelstelling van beleidsvisie, beleidsregels, project en degelijke

Er is een aantal ontwikkelingen:

- Regio Deal De Waddeneilanden komt in 2027 in de slotfase. Doel is om na te denken hoe de samenwerking gecontinueerd wordt in samenwerking met Rijk en Provincies
- Kijkende naar landelijke ontwikkelingen tav onderwerpen die de eilanden raken zal er een licht toenemende vraag naar bestuurlijke en ambtelijke coördinatie zijn wat binnen de huidige personele capaciteit op te vangen is.
- We zetten in op doorontwikkeling van de samenwerking. Bijvoorbeeld door uitvoeringsprogramma's met een transparante en strategische agenda als opvolger van de programmatische aanpak van Regio Deal De Waddeneilanden.
- Er wordt gestreefd naar heldere aanspreekpunten bij provincies en Rijk.

Evaluatie

De ontwerpbegroting kent geen afzonderlijke evaluatie, anders dan de verantwoording via jaarrekeningen.

Planning

Het besluit van de gemeenteraad om al dan niet een zienswijze in te dienen, moet voor 18 juni 2026 zijn genomen.

De ontwerpbegroting is via de Directieraad De Waddeneilanden door het Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden (bestaande uit de burgemeesters) opgesteld.

De behandeling in de raadscommissie is 17 juni (gelijktijdig met de begrotingen van de andere GR-en) wordt direct opgevolgd door een raadsvergadering op 17 juni.

De planning is dat het Algemeen Bestuur De Waddeneilanden (bestaande uit de vijf colleges) op 2 juli de begroting vaststelt.

Embargo

Het collegebesluit wordt op de gebruikelijke wijze openbaar.

Financieel

De begroting stijgt met € 47.000,= ten opzichte van 2026.

De begrootte bijdrage voor Texel is € 312.448,=.

De verhoging van de kosten komt met name doordat de ICT-kosten van 2027 afzonderlijk worden geraamd en waar mogelijk direct worden doorberekend aan de afnemer: dus ook aan de GR zelf. Indexering van de personeelslasten en verhoging van organisatieposten is nodig. De tweedaagse voor raadsleden wordt een driedaagse en zijn hoger dan andere jaren begroot.

In de begroting is als overgangsjaar 2027 € 52.250,= opgenomen als bijdrage van de Waddenacademie. Voor de periode 2028-2032 wordt de Waddenacademie gefinancierd door Rijk (25%), provincies (25%) en Waddenfonds (50%).

Met het Rijk vinden gesprekken plaats over verlenging van de Regio Deal De Waddeneilanden. Formeel loopt deze in 2027 af. Als verlenging mogelijk is (er zijn nog gelden over) wordt dit in de begroting 2028 meegenomen.

In de begroting zijn de Paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering opgenomen.

In de afgelopen jaren blijkt er nooit een noodzaak te zijn geweest om de Algemene reserve aan te spreken in verband met het zich voordoen van een onverwacht risico. De conclusie is dan ook dat de Algemene reserve, als financiële buffer voor eenmalige onverwachte gebeurtenissen, van voldoende omvang is.

Meerjarenbegroting en bijdrage per eiland

	2026	2027	2028	2029	2030
Bijdrage gemeente Texel	265.344	312.448	326.508	341.201	356.555
Bijdrage gemeente Vlieland	88.448	104.149	108.836	113.734	118.852
Bijdrage gemeente Terschelling	221.120	260.374	272.091	284.335	297.130
Bijdrage gemeente Ameland	221.120	260.374	272.091	284.335	297.130
Bijdrage gemeente Schiermonnikoog	88.448	104.149	108.836	113.734	118.852
Totaal	884.480	1.041.494	1.088.362	1.137.339	1.188.519
Regio Deal	1.050.000	1.150.000			
Totaal	1.934.479	2.191.494	1.088.362	1.137.339	1.188.519

De inkomsten uit de eilanden bedraagt 30% door Texel, Terschelling en Ameland elk 25% en Vlieland en Schiermonnikoog elk 10%.

Personeel en/of organisatie

Het overgrote deel van de begroting bestaat uit personeelslasten. Dit ten behoeve van:

- De gezamenlijke beleidscoördinatie op het gebied van eiland- en Waddenzee gerelateerde thema's,
- Gezamenlijke bedrijfsvoeringsopgaven
- Communicatie
- Belangenbehartiging
- Public affairs
- Uitvoering Programma Regio Deal De Waddeneilanden

Juridisch

Het DB legt de ontwerpbegroting via de afzonderlijke colleges aan de afzonderlijke gemeenteraden voor in het kader wel of geen zienswijze in te dienen. Vaststelling is voorzien in het AB van 2 juli 2027. De uitkomsten worden opgenomen in de Texelse Programmabegroting 2027.

Beleidsmatig

Onderstaande opsomming is onder 'Aanleiding/ voorgeschiedenis / eerdere besluiten' uitgewerkt. Elementen van het werk van het Waddenkantoor, zoals verwoord in de begroting zijn:

1. Wonen, fysieke leefomgeving, economie en sociaal domein
2. Bestuurlijke samenwerking Rijk en Regio binnen het Waddengebied (Governance Waddengebied)

3. Trilaterale Samenwerking UNESCO Werelderfgoed Waddenzee
4. Kustveiligheid en Water
5. Bereikbaarheid
6. Public Affairs

Inkoop- en aanbesteding

Er is geen sprake van inkoop- en aanbesteding.

Majeure risico's

De begroting laat geen majeure risico's zien.

Beheer

Binnen de begroting is onderscheid tussen personeelskosten Waddenkantoor en Organisatiekosten (VAT) Regio Deal De Waddeneilanden.

De Regio Deal is een gestructureerd samenwerkingskader tussen rijk, provincies, maatschappelijke organisaties, ondernemers en onderwijs- en kennisinstellingen om de brede welvaart op de Waddeneilanden te vergroten. Tegelijkertijd versterkt de Regio Deal de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking tussen de eilanden, met het Rijk, de provincies en andere partners. Er is € 4 miljoen voor VAT-kosten (voorbereiding, administratie, toezicht). Dit is circa 13% van de totale rijksbijdrage van € 15,5 miljoen.

De stuurgroep Regio Deal stelt jaarlijks een jaarplan inclusief begroting en jaarverslag op. Deze wordt vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Een tussenevaluatie van de Regio Deal is gemaakt en wordt met het jaarverslag medio juli 2026 aan de gemeenteraden verstrekt.

Communicatie

De interne communicatie is gericht op eilandmedewerkers, bestuurders en lokale politiek. Actuele ontwikkelingen worden gedeeld. Het draagvlak voor samenwerking wordt versterkt.

De externe communicatie richt zich via diverse mediakanalen op lokale, provinciale en landelijke politici en overige stakeholders. Zij worden tijdig geïnformeerd over relevante ontwikkelingen.

In 2027 wordt de communicatie verder geïntensiveerd met de volgende doelstellingen:

- Het zichtbaar uitdragen van de agenda van de Gemeenschappelijke Regeling en het verbinden daarvan met de agenda's van de eilanden en relevante stakeholders, ter bevordering van een effectievere samenwerking;
- Het vergroten van de kennis bij eilandmedewerkers en externe stakeholders over de betekenis en resultaten van de samenwerking;
- Het helder en tijdig communiceren van standpunten en reacties van de Waddeneilanden.

Belanghebbenden

De vijf eilanden en het Waddenkantoor zijn de belanghebbenden.

Structuurvisie / Omgevingsvisie

De samenwerking is zeer belangrijk voor Texel.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

Gemeentewet, Wet Gemeenschappelijke Regeling

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

De begroting 2027 is gebaseerd op het in 2023 vastgestelde Meerjarig Programmaplan.

De vijf eilanden hebben samen circa 25.000 inwoners welk aantal 's zomers sterk wordt overtroffen: jaarlijks meer dan drie miljoen mensen en meer dan tien miljoen toeristische overnachtingen.

Onze visie

Wij zijn vijf bloeiende, levendige en leefbare eilandgemeenschappen op de grens met het Unesco Werelderfgoed Waddenzee. Dat is wat wij willen dat de Waddeneilanden zijn én blijven. Eilanden waar het prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren is; met goede voorzieningen en een uitstekende bereikbaarheid. En waar duurzaamheid en een circulaire economie vanzelfsprekend zijn.

Onze missie

Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke eilandgemeenten door gecommiteerde structurele en doelgerichte samenwerking op de specifieke eilandvraagstukken, werken aan gedeelde strategische meerjarige doelen en het waar nodig het delen van capaciteit in menskracht. Dit alles met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.

Samenwerking

Ruim veertig jaar werken de Waddeneilanden samen. Eerst vooral rondom (beleid en beheer) Waddenzee. Sinds 2014 wordt er nauwer samengewerkt met als doel de bestuurskracht te versterken, de efficiëntie te vergroten en de dienstverlening aan eilandbewoners te verbeteren. Daartoe is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) De Waddeneilanden opgericht. Ook ondertekenden de vijf Waddeneilandgemeenten in 2015 een samenwerkingsconvenant met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, provincies Fryslân en Noord-Holland. Met als doel: versterking intergemeentelijke samenwerking en betere afstemming op specifieke situaties voor de Waddeneilanden bij ontwikkeling van beleid en wet- en regelgeving. GR de Waddeneilanden is een collegeregelings. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de 5 eilandgemeenten. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de voltallige Colleges van B&W. De Directieraad wordt gevormd door de 5 gemeentesecretarissen. Het GR 'Waddenkantoor' in Harlingen, onder leiding van de secretaris-directeur, ondersteunt de samenwerking.

Beleidsmatige input

Elementen van het werk van het Waddenkantoor, zoals verwoord in de begroting zijn:

1. Wonen, fysieke leefomgeving, economie en sociaal domein

De centrale opgave is het realiseren van een duurzame balans tussen leefbaarheid, economie en ecologie. De leefbaarheid staat onder druk door demografische ontwikkelingen. De aandachtspunten zijn de Woondeals met regionale afspraken, implementatie Wet versterking regie volkshuisvesting, urgentie woonruimteverdeling, specifieke eilandknelpunten (stikstof, Natura 2000, NNN, netcongestie, hoge bouwkosten), natuur en ruimtelijke ontwikkeling (waaronder beleidskader Natuur Waddenzee), Nota Ruimte en provinciaal beleid, landelijk gebied

met landbouw en natuur, economische zaken en recreatie en toerisme, sociaal domein (voor de Friese eilanden).

De beleidscoördinatoren van het Waddenkantoor zijn de verbindende schakels voor de Waddeneilanden om beleidsinitiatieven af te stemmen.

2. Bestuurlijke samenwerking Rijk en Regio binnen het Waddengebied (Governance Waddengebied)

Er wordt samengewerkt in het BOW (Bestuurlijk Overleg Waddengebied), OBW (Omgevingsberaad) en BAW (Beheerautoriteit Waddenzee). De burgemeester van Texel vertegenwoordigt De Waddeneilanden in het BOW. De burgemeester van Vlieland vertegenwoordigt De Waddeneilanden in het OBW.

In 2025 zijn evaluaties gedaan die input zijn voor het versterken van de Waddengovernance en het opstellen van een geactualiseerd Uitvoeringsprogramma (actualisatie mbt Uitvoeringsprogramma van Agenda voor het Waddengebied 2050).

Het samenwerkingsverband draagt 19% bij aan de Waddengovernance (Rijk 34%, Provincies 38%, Waterschappen 9%).

3. Trilaterale Samenwerking UNESCO Werelderfgoed Waddenzee

De samenwerking met Denemarken en Duitsland bestaat sinds 1978. Samen wordt zorg gedragen voor de instandhouding van het Werelderfgoed.

Van 27 tot en met 29 mei 2026 is in Esbjerg de 15^e Trilaterale Regeringsconferentie. Nederland wordt voor de komende vier jaar voorzitter.

De Waddencoördinator Waddenzee Werelderfgoed wordt gefinancierd door De Waddeneilanden, Waddenkustgemeenten, provincies en ministier LVVN.

4. Kustveiligheid en Water

Gewerkt wordt aan uitvoering van vervolgacties uit het Integrale Waterveiligheidsstrategieën (WVS), ontwikkeling Programma Zoetwater Waddeneilanden, Integraal Waterplan per eiland opstellen en bescherming van buitendijks bebouwd en bewoond gebied. De Waddeneilanden hebben zitting in de Stuurgroep Deltaprogramma Waddengebied (door burgemeester Vlieland).

5. Bereikbaarheid

In 2027 is de coördinatie van eilandbelangen van de concessie van de Friese Waddenveren een belangrijk onderdeel. Andere werkzaamheden zijn Routekaart bereikbaarheid mbt samenhang tussen bereikbaarheid - verduurzaming - ketenmobiliteit.

6. Public Affairs

Via Lobby en Public Affairs behartigt het samenwerkingsverband de belangen van de eilanden en benut kansen binnen strategische Waddengerelateerde overlegorganen, zoals BOW, OBW.

Ook het jaarlijks Waddendiner en Commissiedebat Wadden worden aangegrepen. Ook gezamenlijke werkbezoeken zijn inmiddels standaardpraktijk.

De Waddentoets is een afspraak tussen Rijk, eilanden, provincies om impact van (gestapelde) regelgeving op de eilanden helder te krijgen als mogelijkheid voor aanpassing van generieke beslissingen.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3754184

Begroting 2027 De Waddeneilanden

Doelenboom

Programma 0 Voor en door bewoners

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- Gemeentewet, Wet Gemeenschappelijke Regeling

Overwegende

- dat de visie van De Waddeneilanden is dat we vijf bloeiende, levendige en leefbare eilandgemeenschappen zijn en blijven,
- dat de missie is het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke eilandgemeenten door samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid,
- dat de Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden een sluitende ontwerpbegroting heeft opgesteld,
- dat de bijdrage voor Texel, begroot op € 312.448,=, geïntegreerd wordt in onze eigen Programmabegroting 2027,
- dat de ontwerpbegroting sluitend is, aan de wettelijke eisen voldoet en gebaseerd is op de afspraken over wat wordt opgepakt.

Besluit

3. Geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2027 De Waddeneilanden.
4. De gemeentelijke bijdrage vast te stellen op € 312.448,=

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17-06-2026,

De griffier,

De voorzitter,

Bijlagen

1. Ontwerpbegroting De Waddeneilanden 2027